# Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *NOWE Słowa na start!* dla klasy 6 szkoły podstawowej, edycja do uszczuplonej podstawy programowej 2024

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącego propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *NOWE Słowa na start!* do klasy 6. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

| **Numer i temat lekcji** | **Wymagania na ocenę dopuszczającą**<br><br>**Uczeń:** | **Wymagania na ocenę dostateczną**<br><br>**Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:** | **Wymagania na ocenę dobrą**<br><br>**Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:** | **Wymagania na ocenę bardzo dobrą**<br><br>**Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:** | **Wymagania na ocenę celującą**<br><br>**Uczeń: potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:** |
|---|---|---|---|---|---|
| **2. Inni, obcy, tacy sami?** | • opisuje obraz | • omawia kompozycję obrazu<br>• charakteryzuje postacie przestawione na obrazie | • wypowiada się na temat specyfiki komiksu<br>• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim obraz | • formułuje problem przedstawiony na obrazie<br>• wyraża własny sąd o obrazie | • bierze udział w dyskusji na temat problemu przedstawionego na obrazie |
| **3. i 4. Wyobcowanie** | • relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń<br>• omawia elementy świata przedstawionego<br>• wyjaśnia pojęcia: *akcja, wątek, fabuła jednowątkowa, fabuła wielowątkowa, narrator* | • określa tematykę fragmentu<br>• charakteryzuje bohaterów fragmentu | • omawia problematykę fragmentu<br>• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst<br>• określa doświadczenia bohaterów i porównuje je z własnymi | • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach<br>• wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów | • podejmuje dyskusję na temat wyobcowania i tolerancji |
| **5. Zmartwienia** | • relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń<br>• omawia elementy świata przedstawionego<br>• wyjaśnia pojęcie *związek frazeologiczny* | • określa tematykę fragmentu<br>• charakteryzuje bohaterów fragmentu<br>• nazywa uczucia, których doświadcza bohaterka | • określa problematykę fragmentu<br>• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst | • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach<br>• wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów | • podejmuje dyskusję na temat sposobu traktowania osób z niepełnosprawnością |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| **6. Czym jest starość?** | • referuje treść wiersza<br>• określa rodzaj literacki<br>• wskazuje podmiot liryczny | • wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję | • określa problematykę utworu<br>• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst | • wyraża własny sąd na temat wiersza<br>• interpretuje znaczenie puenty utworu | • podejmuje dyskusję na temat sposobu postrzegania ludzi starych |
| **7. Tolerancja religijna** | • relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń<br>• omawia elementy świata przedstawionego | • określa tematykę fragmentu<br>• omawia specyfikę miejsca akcji<br>• charakteryzuje bohaterów fragmentu<br>• nazywa uczucia, których doświadcza bohaterka | • określa problematykę fragmentu<br>• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst | • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach<br>• wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów | • przedstawia informacje na temat jednej z religii wymienionych we fragmencie<br>• podejmuje dyskusję na temat tolerancji religijnej |
| **8. i 9. Co już wiemy o odmiennych częściach mowy?** | • rozpoznaje i wskazuje odmienne części mowy | • odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych<br>• wymienia kategorie gramatyczne poszczególnych części mowy | • rozpoznaje formę wskazanej części mowy | • stosuje właściwe formy odmiennych części mowy w kontekście | |
| **10., 11., 12., 13. i 14. Rafał Kosik,** ***Felix, Net i Nika oraz Gang Niewidzialnych ludzi*** | • relacjonuje treść powieści, ustala kolejność zdarzeń<br>• omawia elementy świata przedstawionego<br>• charakteryzuje narratora<br>• wyjaśnia pojęcie *powieść fantastycznonaukowa (science-fiction)* | • wskazuje wątek główny i wątki poboczne<br>• rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworze<br>• charakteryzuje bohaterów pierwszoplanowych<br>• określa tematykę utworu<br>• nazywa wrażenia, które wzbudza w nim czytany tekst | • określa problematykę utworu<br>• nazywa uczucia, których doświadczają bohaterowie<br>• określa doświadczenia głównych bohaterów i porównuje je z własnymi | • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach<br>• wskazuje wartości w utworze i określa wartości ważne dla bohaterów | • wypowiada się na temat rozwoju techniki i jej wpływu na życie codzienne, wskazuje wady i zalety<br>• podejmuje dyskusję na temat sztucznej inteligencji<br>• tworzy opowiadanie w konwencji *science-fiction* |
| **15. i 16. Jak redaguje charakterystykę?** | • wskazuje różnice pomiędzy charakterystyką | • odnajduje w tekście przykłady ilustrujące | • tworzy plan charakterystyki | • tworzy charakterystykę wskazanego bohatera | |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | a opisem postaci | wskazane cechy charakteru<br>• przygotowuje materiały do napisania charakterystyki | wskazanego bohatera literackiego | literackiego<br>• stosuje zasady budowania akapitów | |
| **17. Wpływ otoczenia** | • relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń<br>• omawia elementy świata przedstawionego<br>• wyjaśnia pojęcie *stereotyp* | • określa tematykę fragmentu<br>• charakteryzuje bohaterów fragmentu | • określa problematykę fragmentu<br>• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst<br>• odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń | • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach<br>• wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów | • uczestniczy w dyskusji na temat stereotypowego postrzegania innych ludzi<br>• przedstawia wybrany stereotyp |
| **18. Jak korzystać ze słownika poprawnej polszczyzny?** | • odnajduje hasło w słowniku poprawnej polszczyzny | • wyszukuje w słowniku potrzebne informacje | • wykorzystuje słownik poprawnej polszczyzny przy tworzeniu tekstów | • przygotowuje wyjaśnienia, które pomagają zrozumieć przyczynę danej formy zapisu | |
| **19. Wykluczenie** | • relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń<br>• omawia elementy świata przedstawionego | • określa tematykę fragmentu<br>• charakteryzuje bohaterów fragmentu | • określa problematykę fragmentu<br>• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst<br>• odnosi problematykę fragmentu do swoich własnych doświadczeń | • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach<br>• wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów | • bierze udział w dyskusji na temat przyczyn wykluczania niektórych osób |
| **20. Człowiek wobec świata** | • referuje treść wiersza<br>• określa rodzaj literacki<br>• wskazuje podmiot liryczny | • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego<br>• wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję | • określa problematykę utworu<br>• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst | • wyraża własny sąd na temat wiersza<br>• interpretuje wiersz | • uczestniczy w dyskusji na temat zagrożeń, jakie dla relacji międzyludzkich niesie ze sobą rozwój technologii |
| **21. Tęsknota** | • relacjonuje treść fragmentu, ustala | • określa tematykę fragmentu | • określa problematykę fragmentu | • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach | • podejmuje dyskusję na temat priorytetów, |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | kolejność zdarzeń<br>• omawia elementy świata przedstawionego<br>• wyjaśnia pojęcie *uchodźca* | • wyjaśnia przyczyny, dla których bohaterowie musieli opuścić swój dom<br>• charakteryzuje bohaterów fragmentu | • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst<br>• określa doświadczenia bohaterów i porównuje je z własnymi<br>• omawia funkcję specyficznego języka, którym posługuje się narrator<br>• wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów | • interpretuje metaforyczne wypowiedzi babci<br>• odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń | którymi kieruje się człowiek, zwłaszcza w sytuacji zagrożenia |
| **22. Pisownia trudnych form rzeczowników i przymiotników** | • relacjonuje zasady pisowni zakończeń *-dztwo*, *-dzki* oraz *-ctwo*, *-cki* | • wyjaśnia przyczyny zapisu podanych wyrazów | • wskazuje właściwe formy wyrazów | • tworzy poprawne przymiotniki od podanych rzeczowników | |
| **23. Podsumowanie i powtórzenie** | • odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie<br>• posługuje się terminami i pojęciami: *narrator, powieść, świat przedstawiony, akcja, wątek, fabuła jednowątkowa, powieść fantastycznonaukowa, charakterystyka, pisownia trudnych form rzeczowników i przymiotników, odmienne części mowy, rodzina wyrazów, wyrazy pokrewne, słownik* | • wykorzystuje najważniejsze konteksty | • wyciąga wnioski<br>• określa własne stanowisko | • poprawnie interpretuje wymagany materiał<br>• właściwie argumentuje<br>• uogólnia, podsumowuje i porównuje | • wykorzystuje bogate konteksty<br>• formułuje i rozwiązuje problemy badawcze |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | *poprawnej polszczyzny* | | | | |
| **25. Trudne sprawy** | • opisuje obraz<br>• nazywa barwy użyte przez malarza | • omawia kompozycję obrazu<br>• charakteryzuje postacie przedstawione na obrazie | • wypowiada się na temat sposobu przedstawienia postaci<br>• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim obraz | • formułuje problem przedstawiony na obrazie<br>• wyraża własny sąd o obrazie<br>• interpretuje funkcję barw | • porównuje obraz z innymi tekstami kultury podejmującymi podobną problematykę |
| **26. Ważne pytania** | • relacjonuje treść fragmentu<br>• przytacza pytania zadane w tekście | • wyjaśnia, na czym polega pytanie filozoficzne | • definiuje pojęcie szczęścia | • wyraża własną opinię na temat zagadnień poruszonych w tekście | • formułuje inne pytania filozoficzne |
| **27. Poetycki obraz jesieni** | • referuje treść wiersza<br>• określa rodzaj literacki | • wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję<br>• określa nastrój utworu | • określa problematykę utworu<br>• wyjaśnia znaczenia dosłowne i przenośne tekstu<br>• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst | • wyraża własny sąd na temat wiersza<br>• interpretuje utwór | • przywołuje i interpretuje inne teksty przedstawiające jesień |
| **28. Grypa duszy** | • relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń<br>• omawia elementy świata przedstawionego | • określa tematykę fragmentu<br>• wyjaśnia przyczyny, dla których dziadek podjął decyzję o przeprowadzce<br>• charakteryzuje bohaterów fragmentu | • określa problematykę fragmentu<br>• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst<br>• wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów | • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach<br>• odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń | • podejmuje dyskusję na temat przyczyn melancholii<br>• omawia obraz Fredericka Cayley Robinsona |
| **29. Dzieciństwo wobec dorosłości** | • referuje treść wiersza<br>• określa rodzaj literacki<br>• wskazuje podmiot liryczny i adresata lirycznego | • wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję<br>• wypowiada się na temat podmiotu lirycznego i | • określa problematykę utworu<br>• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst | • wyraża własny sąd na temat wiersza<br>• interpretuje utwór | • omawia inne teksty kultury prezentujące obraz dzieciństwa |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | adresata lirycznego<br>• określa nastrój utworu | • wskazuje i omawia różnice pomiędzy dorosłością a dzieciństwem | | |
| **30. Strata bliskiej osoby** | • relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń<br>• omawia elementy świata przedstawionego<br>• wskazuje narratora<br>• wyjaśnia pojęcia: *narracja pierwszoosobowa, narracja trzecioosobowa, pytanie retoryczne* | • określa tematykę fragmentu<br>• wskazuje funkcję rodzaju narracji<br>• charakteryzuje bohaterów fragmentu | • określa problematykę fragmentu<br>• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst<br>• wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów | • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach<br>• odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń | • przywołuje i interpretuje inne teksty kultury poruszające temat śmierci |
| **31. Jak opisuje przeżycia wewnętrzne?** | • wymienia cechy opisu przeżyć wewnętrznych | • przygotowuje materiały do opisu przeżyć wewnętrznych | • redaguje plan opisu przeżyć wewnętrznych | • redaguje pełny, spójny i poprawny opis przeżyć wewnętrznych<br>• stosuje zasady budowania akapitów | |
| **32. Pierwsza miłość** | • relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń<br>• omawia elementy świata przedstawionego<br>• wskazuje narratora<br>• wyjaśnia pojęcia: *narracja pierwszoosobowa, narracja trzecioosobowa, pytanie retoryczne* | • określa tematykę fragmentu<br>• wskazuje funkcję rodzaju narracji<br>• charakteryzuje bohaterów fragmentu | • określa problematykę fragmentu<br>• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst<br>• wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów | • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach<br>• odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń | • uczestniczy w dyskusji na temat zachowań osób zakochanych<br>• redaguje opis przeżyć wewnętrznych Kaśki |
| **33. Czym różnią się czasowniki dokonane od niedokonanych?** | • wyjaśnia pojęcia: *czasowniki dokonane, czasowniki niedokonane* | • uzupełnia zdania właściwymi formami czasowników | • tworzy czasowniki dokonane od niedokonanych | • stosuje czasowniki dokonane i niedokonane w odpowiednim | |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | • wskazuje formy dokonane w tekście | | kontekście | |
| **34. Jaką funkcję pełnią czasowniki w stronie czynnej i biernej?** | • wyjaśnia pojęcia: *strona czynna, strona bierna, czasowniki przechodnie, czasowniki nieprzechodnie* | • wskazuje zdania, w których podmiot nie jest wykonawcą czynności<br>• przekształca czasowniki ze strony czynnej na bierną i z biernej na czynną | • wskazuje czasowniki nieprzechodnie | • wymienia sytuacje, w których używa się strony biernej i wyjaśnia dlaczego | |
| **35. Pisownia trudnych form czasowników** | • wyjaśnia pojęcie *bezokolicznik* | • wskazuje różnice w wymowie i pisowni podanych bezokoliczników<br>• wyjaśnia zasady pisowni końcówek bezokoliczników | • tworzy formy osobowe do podanych bezokoliczników<br>• zapisuje bezokoliczniki od podanych form osobowych | • używa trudnych form czasowników w dłuższym tekście | |
| **36. i 37. Samotność** | *Wieczór* Anny Kamieńskiej:<br>• referuje treść wiersza<br>• określa rodzaj literacki<br>• wskazuje podmiot liryczny<br><br>*Rutka* Joanny Fabickiej:<br>• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń<br>• omawia elementy świata przedstawionego<br>• wskazuje narratora | *Wieczór* Anny Kamieńskiej:<br>• wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję<br><br>*Rutka* Joanny Fabickiej:<br>• określa tematykę fragmentu<br>• wskazuje funkcję rodzaju narracji<br>• charakteryzuje bohaterów fragmentu | *Wieczór* Anny Kamieńskiej:<br>• opowiada o problematyce utworu<br>• określa znaczenia dosłowne i przenośne w wierszu<br>• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst<br><br>*Rutka* Joanny Fabickiej:<br>• określa problematykę fragmentu<br>• wskazuje elementy fantastyczne i określa ich funkcję<br>• nazywa wrażenia, jakie | *Wieczór* Anny Kamieńskiej:<br>• wyraża własny sąd na temat wiersza<br>• interpretuje utwór<br><br>*Rutka* Joanny Fabickiej:<br>• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach<br>• odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń<br>• interpretuje przenośnię użytą we fragmencie | • omawia kontekst historyczny fragmentu książki Joanny Fabickiej |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | | wzbudza w nim czytany tekst<br>• wskazuje wartości w utworze oraz określa ich funkcję<br>• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst<br>• wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów | | |
| **38. Jaką funkcję pełnią zaimki?** | • wymienia rodzaje zaimków<br>• podaje zasady używania dłuższych i krótszych form zaimków | • używa zaimków w odpowiednim kontekście<br>• zastępuje różne wyrazy zaimkami | • tworzy odpowiednie formy zaimków<br>• wskazuje jakie części mowy zastępują podane zaimki | • używa dłuższych i krótszych form zaimków w odpowiednich kontekstach | |
| **39. Rodzinny kryzys** | • relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń<br>• omawia elementy świata przedstawionego<br>• wskazuje narratora<br>• wyjaśnia pojęcia: *powieść detektywistyczna, szyfr* | • określa tematykę fragmentu<br>• wskazuje funkcję rodzaju narracji<br>• charakteryzuje bohaterów fragmentu | • określa problematykę fragmentu<br>• wymienia cechy powieści detektywistycznej w utworze<br>• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst<br>• wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów | • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach<br>• odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń | • przedstawia wybraną powieść detektywistyczną<br>• redaguje opowiadanie z wątkiem detektywistycznym |
| **40. Ludzie telewizji** | • wymienia profesje związane z telewizją | • opisuje zadania osób zaangażowanych przy tworzeniu programów | • nazywa cechy, którymi powinni się charakteryzować | • omawia specyfikę telewizji jako medium | |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | telewizyjnych | przedstawiciele poszczególnych profesji | | |
| **41. Niewidzialne sprawy** | • relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń<br>• omawia elementy świata przedstawionego<br>• wskazuje narratora<br>• wyjaśnia pojęcia: *teatr, fikcja literacka* | • określa tematykę fragmentu<br>• wskazuje funkcję rodzaju narracji<br>• charakteryzuje bohaterów fragmentu | • określa problematykę fragmentu<br>• wypowiada się na temat specyfiki teatru<br>• nazywa emocje, których doświadczają bohaterowie<br>• określa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst<br>• wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów | • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach<br>• odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń | • uczestniczy w dyskusji na temat *niewidzialnych ludzi* i *niewidzialnych spraw* |
| **42. Korzystanie z telefonu** | • relacjonuje treść artykułu<br>• wyjaśnia pojęcia: *e-higienia, fonoholizm* | • określa temat i główną myśl tekstu | • wskazuje cechy artykułu prasowego we fragmencie | • odróżnia informacje o faktach od opinii | |
| **43 i 44. Podsumowanie i powtórzenie, Sprawdź wiedzę i umiejętności** | • odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie<br>• posługuje się terminami i pojęciami: *powieść detektywistyczna (kryminalna), narracja pierwszoosobowa, fikcja literacka, opis przeżyć wewnętrznych, pisownia trudnych czasowników, zaimki, czasowniki dokonane i niedokonane, strona czynna i bierna czasowników, czasowniki przechodnie i* | • wykorzystuje najważniejsze konteksty | • wyciąga wnioski<br>• określa własne stanowisko | • poprawnie interpretuje wymagany materiał<br>• właściwie argumentuje<br>• uogólnia, podsumowuje i porównuje | • wykorzystuje bogate konteksty<br>• formułuje i rozwiązuje problemy badawcze |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | *nieprzechodnie, ludzie telewizji* | | | | |
| **45. Jacy jesteśmy?** | • opisuje obraz | • omawia kompozycję obrazu<br>• charakteryzuje postacie przestawione na obrazie | • omawia funkcję tła<br>• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim obraz | • interpretuje fakt umieszczenia na obrazie rzeźby Rodina<br>• formułuje problem przedstawiony na obrazie<br>• wyraża własny sąd o obrazie | • uczestniczy w dyskusji na temat problemu przedstawionego na obrazie |
| **46. i 47. *Bajki* Ignacego Krasickiego** | • wypowiada się na temat Ignacego Krasickiego<br>• wyjaśnia pojęcia: *bajka, morał, epika, uosobienie*<br>• relacjonuje treść bajek | • wskazuje uosobienia w bajkach i określa ich funkcję<br>• wskazuje w utworach cechy gatunkowe | • wskazuje i omawia morał w bajkach<br>• wskazuje wartości o których mowa w utworach | • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach<br>• odnosi problematykę bajek do własnych doświadczeń | • omawia kontekst historyczny twórczości Ignacego Krasickiego |
| **48. Prawda o ludziach zapisana w bajkach – Aleksander Fredro** | • wyjaśnia pojęcia: *bajka, morał, uosobienie*<br>• relacjonuje treść bajki | • wskazuje uosobienie w bajce i określa jego funkcję<br>• wymienia cechy bajki<br>• podaje różnice pomiędzy bajką a baśnią | • wskazuje i omawia morał w bajce<br>• wymienia wartości, o których mowa w utworze | • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach<br>• odnosi problematykę bajki do własnych doświadczeń | • uczestniczy w dyskusji na temat problemu zaprezentowanego w bajce |
| **49. Relacje międzyludzkie w krzywym zwierciadle** | • wyjaśnia pojęcia: *bajka, morał, uosobienie*<br>• relacjonuje treść bajki | • wskazuje uosobienie w bajce i określa jego funkcję<br>• wymienia cechy bajki | • wskazuje i omawia morał w bajce<br>• wymienia wartości, o których mowa w utworze | • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach<br>• odnosi problematykę bajki do własnych doświadczeń | • redaguje bajkę |
| **50. Jak korzystać ze słownika terminów literackich?** | • odnajduje żądane hasło w słowniku terminów literackich | • przy redagowaniu tekstów korzystać ze słownika terminów literackich | | • krytycznie ocenia pozyskane informacje | |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| **51. Kompleksy** | • relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń<br>• omawia elementy świata przedstawionego<br>• wskazuje narratora<br>• wyjaśnia pojęcia: *wyrazy neutralne, wyrazy nacechowane emocjonalnie, zdrobnienia, zgrubienia* | • określa tematykę fragmentu<br>• wskazuje funkcję rodzaju narracji | • określa problematykę fragmentu<br>• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst<br>• wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów | • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach<br>• odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń<br>• interpretuje zakończenie fragmentu | • uczestniczy w dyskusji na temat problematyki poruszonej we fragmencie |
| **52. Jak dyskutować?** | • wyjaśnia pojęcia: *dyskusja, teza, hipoteza, argument, przykład*<br>• podaje różnice pomiędzy tezą a hipotezą, argumentem a przykładem | • formułuje tezę bądź hipotezę do podanego problemu | • formułuje argumentację do podanej tezy | • rozróżnia argumenty odnoszące się do faktów i logiki oraz odwołujące się do emocji<br>• aktywnie uczestniczyć w dyskusji | |
| **53. Jak przygotować wypowiedź o charakterze argumentacyjnym?** | • wyjaśnia pojęcia: *teza, argumenty* | • formułuje tezę do podanych argumentów<br>• wyjaśnia różnice pomiędzy argumentami odwołującymi się do faktów i logiki a argumentami emocjonalnymi<br>• wskazuje w podanym tekście argumenty oraz przykłady | • formułuje argumentację do podanej tezy<br>• wskazuje w podanym tekście argumenty odwołujące się do faktów i logiki oraz argumenty emocjonalne | • tworzy argumentację potwierdzającą podaną tezę oraz zaprzeczającą jej | |
| **54. Jak nas widzą inni?** | • relacjonuje treść fragmentu | • rozpoznaje wypowiedź jako tekst nieliteracki<br>• charakteryzuje bohaterkę fragmentu | • określa temat i główną myśl tekstu | • odnosi doświadczenia bohaterki fragmentu do swoich | |
| **55. Refleksja o sobie** | • referuje treść wiersza | • wskazuje środki | • określa problematykę | • wyraża własny sąd na | • interpretuje obraz w |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| **samym** | • określa rodzaj literacki | stylistyczne i określa ich funkcję | utworu<br>• wyjaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w wierszu<br>• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst | temat wiersza<br>• interpretuje utwór | kontekście wiersza |
| **56. Co już wiemy o nieodmiennych częściach mowy?** | • wymienia nieodmienne części mowy | • wymienia cechy nieodmiennych części mowy<br>• odróżnia nieodmienne części mowy od odmiennych | • tworzy przysłówki od podanych przymiotników<br>• rozpoznaje nieodmienne części mowy w tekście | • używa przysłówków w tekście<br>• posługuje się przyimkami i spójnikami w tekście | |
| **57. Jaką funkcję pełnią wykrzyknik i partykuła?** | • wyjaśnia pojęcia: *wykrzyknik i partykuła* | • wymienia cechy nieodmiennych części mowy: wykrzyknika i partykuły<br>• odróżnia nieodmienne części mowy od odmiennych | • wskazuje w tekście partykuły i wykrzykniki | • używa partykuł i wykrzykników w tekście | |
| **58. Pisownia *nie* z różnymi częściami mowy** | • relacjonuje zasady łącznej i rozdzielnej pisowni partykuły *nie* | • odnajduje w tekście błędne zapisy *nie* z różnymi częściami mowy | • uzasadnia pisownię *nie* z różnymi częściami mowy w podanych przykładach | • stosuje zasady poprawnej pisowni *nie* z różnymi częściami mowy we własnym tekście | |
| **59. Użycie dwukropka** | • relacjonuje zasady używania dwukropka | • wskazuje w tekście, gdzie należy postawić dwukropek | • uzasadnia użycie dwukropka w podanych przykładach | • stosuje dwukropek we własnych tekstach | |
| **60. i 61. Podsumowanie i powtórzenie, Sprawdź wiedzę i umiejętności** | • odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie<br>• posługuje się terminami i pojęciami: *motto, apostrofa, bajka, morał, wypowiedź* | • wykorzystuje najważniejsze konteksty | • wyciąga wnioski<br>• określa własne stanowisko | • poprawnie interpretuje wymagany materiał<br>• właściwie argumentuje<br>• uogólnia, podsumowuje i porównuje | • wykorzystuje bogate konteksty<br>• formułuje i rozwiązuje problemy badawcze |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | *argumentacyjna, zasady dyskusji, nieodmienne części mowy,*<br>• wymienia zasady pisowni wyrazów z *nie* oraz zasady stosowania dwukropka | | | | |
| **62. Odkrywanie świata** | • opisuje obraz<br>• określa miejsce, w którym znajdują się przedstawione postacie | • omawia kompozycję obrazu<br>• charakteryzuje postacie przestawione na obrazie | • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim obraz | • formułuje problem przedstawiony na obrazie<br>• wyraża własny sąd o obrazie | • uczestniczy w dyskusji na temat problemu przedstawionego na obrazie |
| **63., 64., 65., 66. i 67.** ***W pustyni i w puszczy*** **Henryka Sienkiewicza** | • wypowiada się na temat Henryka Sienkiewicza<br>• relacjonuje treść lektury, ustala kolejność zdarzeń<br>• omawia elementy świata przedstawionego<br>• wskazuje narratora<br>• wyjaśnia pojęcie *powieść przygodowa* | • wskazuje wątek główny i wątki poboczne<br>• charakteryzuje bohaterów pierwszoplanowych oraz drugoplanowych<br>• wskazuje funkcję rodzaju narracji<br>• nazywa uczucia, których doświadczają bohaterowie | • określa problematykę utworu<br>• wskazuje cechy powieści przygodowej w utworze<br>• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst<br>• wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów | • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach<br>• odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń | • przedstawia tło historyczne powieści<br>• wskazuje elementy zgodne z prawdą historyczną oraz te, które jej przeczą |
| **68. Postrzeganie Afryki** | • wyjaśnia pojęcia: *mit, fakt, stereotyp*<br>• relacjonuje treść artykułu | • określa temat i główną myśl tekstu | • przedstawia stereotypowy obraz Afryki | • konfrontuje przeczytane informacje z własnymi wyobrażeniami<br>• wyjaśnia przyczyny zakorzenienia stereotypów na temat Afryki | • przygotowuje prezentację o wybranym państwie afrykańskim |
| **69. Kodeks turysty** | • relacjonuje treść fragmentu | • określa temat tekstu | • dzieli tekst na części tematyczne | • wypowiada swoją opinię na temat zasad przedstawionych w tekście | • przygotowuje prezentację na temat wybranego kraju i jego specyfiki |
| **70. Podróż oczami poety** | • referuje treść wiersza | • wskazuje środki | • określa problematykę | • wyraża własny sąd na | • sporządza notatkę na |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | • określa rodzaj literacki<br>• wskazuje podmiot liryczny i adresata lirycznego | stylistyczne i określa ich funkcję<br>• wypowiada się na temat podmiotu lirycznego<br>• wyjaśnia przyczynę zastosowania cudzysłowu<br>• określa nastrój utworu | utworu<br>• określa znaczenia dosłowne i przenośne w wierszu<br>• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst | temat wiersza<br>• interpretuje utwór | temat jednego z miast przedstawionych w wierszu |
| **71. Różne rodzaje muzeów** | • wymienia rodzaje muzeów | • opisuje specyfikę poszczególnych muzeów | • wymienia znane sobie muzea i przypisuje je do podanych kategorii | • opisuje wybrane muzeum | • przygotowuje prezentację o różnych rodzajach muzeów |
| **72. i 73. Co już wiemy o częściach zdania?** | • wymienia części zdania | • charakteryzuje poszczególne części zdania | • wskazuje w podanych zdaniach poszczególne części | • przekształca zdania tak, aby zastosować inny rodzaj podmiotu | |
| **74. Jak wyrażamy oczekiwania?** | • wylicza rodzaje perswazji<br>• definiuje perswazję | • charakteryzuje poszczególne rodzaje perswazji | • przyporządkowuje sposób wyrażania oczekiwań do sytuacji oraz osoby | • formułuje różne sposoby wyrażania oczekiwań | |
| **75. Znaki interpunkcyjne w dialogach** | • wymienia zasady stosowania interpunkcji w dialogach | • wskazuje miejsca, w których należy postawić myślnik | • rozpoznaje, jakich znaków brakuje w podanym tekście | • tworzy dialog, stosując zasady interpunkcyjne | |
| **76. Jak urozmaicić wypowiedź twórczą?** | • definiuje wypowiedź twórczą<br>• wymienia elementy urozmaicające wypowiedź twórczą | • redaguje dialog urozmaicający akcję podanego tekstu | • wzbogaca podany tekst o elementy urozmaicające | • redaguje wypowiedź twórczą zawierającą elementy urozmaicające | |
| **77. Wspomnienia z podróży** | • relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń<br>• omawia elementy świata przedstawionego<br>• wskazuje narratora | • określa tematykę fragmentu<br>• charakteryzuje narratora oraz bohaterów fragmentu<br>• wskazuje funkcję rodzaju narracji | • określa problematykę fragmentu<br>• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst<br>• ocenia relację państwa Bongrain z ich wakacyjnego wyjazdu | • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach<br>• odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń | • uczestniczy w dyskusji na temat sposobów relacjonowania swoich przeżyć |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| **78. Pisownia wyrazów wielką i małą literą** | • wymienia zasady pisowni wielką i małą literą | • zapisuje poprawnie podane wyrazy | • uzasadnia pisownię podanych słów | • tworzy tekst, w którym stosuje pisownię wyrazów wielką i małą literą | |
| **79. i 80. Znajomość języków** | • relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń<br>• omawia elementy świata przedstawionego<br>• wskazuje narratora | • określa tematykę fragmentu<br>• charakteryzuje narratora oraz bohatera fragmentu<br>• wskazuje funkcję rodzaju narracji | • określa problematykę fragmentu<br>• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst<br>• wskazuje elementy komizmu | • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach<br>• odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń | |
| **81. Człowiek wobec przestrzeni** | • referuje treść wiersza<br>• określa rodzaj literacki<br>• wskazuje podmiot liryczny | • wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję<br>• określa nastrój utworu<br>• wypowiada się na temat podmiotu lirycznego | • określa problematykę utworu<br>• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst | • wyraża własny sąd na temat wiersza<br>• interpretuje utwór | • omawia obraz Bernta Groenvolda w odniesieniu do omawianego wiersza |
| **82. i 83. Podsumowanie i powtórzenie, Sprawdź wiedzę i umiejętności** | • odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie<br>• posługuje się terminami i pojęciami: *powieść przygodowa, wyrażanie oczekiwań (perswazja), wypowiedź twórcza*<br>• wymienia zasady pisowni wielką i małą literą<br>• stosuje znaki interpunkcyjne w dialogach,<br>• wymienia części zdania i określa ich funkcje | • wykorzystuje najważniejsze konteksty | • wyciąga wnioski<br>• określa własne stanowisko | • poprawnie interpretuje wymagany materiał<br>• właściwie argumentuje<br>• uogólnia, podsumowuje i porównuje | • wykorzystuje bogate konteksty<br>• formułuje i rozwiązuje problemy badawcze |
| **84. Na skrzydłach fantazji** | • opisuje obraz<br>• wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne | • omawia kompozycję obrazu<br>• charakteryzuje postać | • omawia funkcję namalowanej przestrzeni<br>• nazywa wrażenia, jakie | • formułuje problem przedstawiony na obrazie<br>• wyraża własny sąd o | • uczestniczy w dyskusji na temat problemu przedstawionego na |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | przestawioną na obrazie | wzbudza w nim obraz | obrazie | obrazie |
| **85. Widzenie świata** | • relacjonuje treść fragmentu | • określa tezę postawioną przez autora<br>• wymienia argumenty, którymi posłużył się autor | • wskazuje zabiegi, za pomocą których autor nawiązuje kontakt z czytelnikiem | • odnosi się do pytania postawionego na końcu tekstu | • podaje przykłady indywidualnego widzenia świata |
| **86. Mowa muzyki** | • relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń<br>• omawia elementy świata przedstawionego<br>• wskazuje narratora<br>• wyjaśnia pojęcie *wyrazy dźwiękonaśladowcze* | • określa tematykę fragmentu<br>• charakteryzuje narratora oraz bohaterów fragmentu<br>• wskazuje elementy fantastyczne we fragmencie | • określa problematykę fragmentu<br>• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst<br>• wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów | • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach<br>• odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń | • omawia obraz Mary DeLave w kontekście fragmentu |
| **87. Ludzie muzyki** | • wymienia profesje związane z muzyką | • opisuje zadania osób zaangażowanych przy tworzeniu muzyki | • nazywa cechy, którymi powinni się charakteryzować przedstawiciele poszczególnych profesji | • omawia specyfikę muzyki jako dziedziny sztuki | |
| **88. Koncert Wojskiego** | • streszcza fragment<br>• omawia świat przedstawiony fragmentu | • wymienia etapy, na które można podzielić koncert Wojskiego<br>• wskazuje środki stylistyczne | • charakteryzuje język fragmentu<br>• omawia funkcję środków stylistycznych | • wymienia cechy wpływające na melodyjność fragmentu<br>• wyraża własną opinię o fragmencie | • wskazuje teksty kultury, w których muzyka pełni istotną rolę |
| **89. Pisownia *ą*, *ę* oraz *om*, *on*, *em*, *en*** | • wymienia zasady pisowni *ą, ę oraz om, on, em, en* | • uzupełnia wypowiedź podanymi czasownikami w odpowiednich formach | • wyjaśnia przyczyny zapisu podanych wyrazów | • tworzy tekst z użyciem poprawnych form | |
| **90., 91., 92., 93. i 94. John Ronald Reuel Tolkien, *Hobbit, czyli tam i z powrotem*** | • relacjonuje treść lektury, ustala kolejność zdarzeń<br>• omawia elementy świata przedstawionego<br>• charakteryzuje narratora | • wskazuje wątek główny i wątki poboczne<br>• rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworze | • określa problematykę utworu<br>• wskazuje cechy powieści *fantasy* w utworze | • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach<br>• określa doświadczenia głównych bohaterów i porównuje je z własnymi | • omawia inny tekst kultury w konwencji *fantasy*<br>• porównuje książkę z filmem Petera Jacksona |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | • wyjaśnia pojęcie *powieść fantasy* | • charakteryzuje bohaterów pierwszoplanowych<br>• określa tematykę utworu<br>• nazywa wrażenia, które wzbudza w nim czytany tekst | • nazywa uczucia, których doświadczają bohaterowie<br>• wskazuje wartości w utworze i określa wartości ważne dla bohaterów | | |
| **95. Jak napisać opowiadanie twórcze na podstawie baśni czy legendy?** | • definiuje opowiadanie twórcze na podstawie baśni czy legendy | • proponuje alternatywne zakończenie wybranej legendy lub baśni | • tworzy plan wydarzeń opowiadania twórczego | • tworzy opowiadanie twórcze na podstawie baśni czy legendy | |
| **96. Wyobraźnia** | • referuje treść wiersza<br>• określa rodzaj literacki<br>• wskazuje podmiot liryczny i adresata lirycznego | • wskazuje środki stylistyczne<br>• wypowiada się na temat podmiotu lirycznego | • charakteryzuje problematykę utworu<br>• określa funkcję środków stylistycznych<br>• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst<br>• określa nastrój utworu | • wyraża własny sąd na temat wiersza<br>• interpretuje znaczenie tytułu | • uczestniczy w dyskusji na temat funkcji wyobraźni w życiu |
| **97. Pamiętny dzień** | • relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń<br>• omawia elementy świata przedstawionego<br>• wskazuje narratora | • określa tematykę fragmentu<br>• charakteryzuje narratora oraz bohaterów fragmentu<br>• wyjaśnia funkcję rodzaju narracji<br>• wskazuje elementy fantastyczne | • określa problematykę fragmentu<br>• nazywa wrażenia, jakie wzbudza czytany tekst<br>• wskazuje uosobienie oraz wyrazy dźwiękonaśladowcze i określa ich funkcje | • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach<br>• odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do własnych doświadczeń | • uczestniczy w dyskusji na temat powodów czytania książek |
| **98. Zagadka Mony Lisy** | • relacjonuje treść fragmentu | • opisuje obraz Leonarda da Vinci<br>• wymienia propozycje interpretacji obrazu Leonarda da Vinci | • określa główną myśl tekstu | • interpretuje ostatnie zdanie tekstu<br>• wypowiada się na temat zaprezentowanych wariacji na temat obrazu *Mona Lisa* | |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| **99. Co już wiemy o wypowiedzeniach?** | • przedstawia podział wypowiedzeń | • wskazuje typy wypowiedzeń w tekstach<br>• przekształca równoważniki zdań w zdania | • łączy wypowiedzenia tak, aby powstały zdania złożone | • zdania pojedyncze nierozwinięte przekształca w zdanie pojedyncze rozwinięte | |
| **100. Jak łączą się wyrazy w zdaniu** | • wymienia związki wyrazowe (związek główny i związki poboczne) | • w zdaniu wskazuje wyrazy, które tworzą związki główny i poboczne | • podaje przykłady związku głównego i związków pobocznych<br>• wskazuje wyrazy poza związkami w zdaniu | • klasyfikuje związki wyrazowe | |
| **101. Przecinek w zdaniu pojedynczym – przypomnienie wiadomości** | • wymienia zasady stosowania przecinka w zdaniu pojedynczym | • w zdaniu wskazuje miejsca, w których powinien być przecinek | • koryguje zdania pojedyncze pod kątem interpunkcji | • tworzy teksty, poprawnie stosując przecinki | |
| **102. i 103 Podsumowanie i powtórzenie, Sprawdź wiedzę i umiejętności** | • odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie<br>• posługuje się terminami i pojęciami: *podtytuł, wyrazy dźwiękonaśladowcze, środki stylistyczne (poetyckie), opowiadanie twórcze na podstawie baśni czy legendy*<br>• podaje zasady pisowni *ą, ę oraz en, em, on, om,*<br>• podaje zasady stawiania przecinka w zdaniu pojedynczym<br>• wymienia różne rodzaje wypowiedzeń, związki wyrazowe (główny i poboczne)<br>• podaje przykłady | • wykorzystuje najważniejsze konteksty | • wyciąga wnioski<br>• określa własne stanowisko | • poprawnie interpretuje wymagany materiał<br>• właściwie argumentuje<br>• uogólnia, podsumowuje i porównuje | • wykorzystuje bogate konteksty<br>• formułuje i rozwiązuje problemy badawcze |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | wyrazów poza związkami | | | | |
| **104. A było to dobre** | • opisuje obraz<br>• nazywa barwy użyte przez malarza | • omawia kompozycję obrazu<br>• wypowiada się na temat sposobu przedstawienia postaci | • interpretuje funkcję użytych barw<br>• przedstawia skojarzenia związane z obrazem | • formułuje problem przedstawiony na obrazie<br>• interpretuje wymowę obrazu<br>• wyraża własny sąd o obrazie | • porównuje obraz z innymi tekstami kultury przedstawiającymi podobną problematykę |
| **105. i 106. Co było na początku?** | • relacjonuje treść fragmentu<br>• porządkuje informacje zaprezentowane w tekście<br>• wyjaśnia pojęcia: *Biblia, Księga Rodzaju*<br>• relacjonuje treść wiersza<br>• wskazuje podmiot liryczny | • omawia relacje pomiędzy Bogiem a człowiekiem we fragmencie<br>• wypowiada się na temat podmiotu lirycznego w wierszu<br>• wskazuje środki stylistyczne w wierszu | • wypowiada się na temat sposobu przedstawienia Boga<br>• wyjaśnia funkcję powtórzeń w tekście<br>• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst<br>• omawia sposób przedstawienia Boga w wierszu<br>• określa problematykę utworu<br>• omawia funkcję środków stylistycznych w wierszu | • wyraża własny sąd na temat fragmentu<br>• interpretuje wiersz<br>• wyraża własny pogląd na temat wiersza | • porównuje sposób ukazania stworzenia świata w Biblii i w mitologii |
| **107. Pierwsi ludzie** | • relacjonuje treść fragmentu<br>• wyjaśnia pojęcia: *Biblia, raj, Eden, związek frazeologiczny* | • określa temat i główną myśl fragmentu<br>• odnosi opis Anny Kamieńskiej do pierwowzoru biblijnego | • omawia sposób przedstawienia Boga we fragmencie | • interpretuje znaczenie wyrażeń niedosłownych | • w kontekście przeczytanego fragmentu omawia obraz Erastusa Salisbury Fielda |
| **108. Punkt widzenia** | • relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń<br>• omawia elementy świata przedstawionego<br>• wskazuje narratora | • omawia sposób w jaki fragmenty odnoszą się do Biblii<br>• charakteryzuje bohaterów fragmentu<br>• określa temat fragmentu | • określa problematykę fragmentu<br>• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst | • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach<br>• odnosi sposób przedstawienia Adama i Ewy do stereotypów dotyczących płci | • uczestniczy w dyskusji na temat: *Skąd się biorą różnice w naszym postrzeganiu rzeczywistości?* |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | • wyjaśnia pojęcia: *wyrazy neutralne, wyrazy nacechowane emocjonalnie, zdrobnienia, zgrubienia* | | | • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń | |
| **109. Motywy biblijne** | • wymienia motywy biblijne obecne w kulturze | • omawia pochodzenie wskazanych motywów biblijnych<br>• wymienia związki frazeologiczne pochodzące z Biblii | • wyjaśnia znaczenie oraz pochodzenie związków frazeologicznych pochodzących z Biblii | • odnajduje motywy biblijne w tekstach kultury | • przygotowuje prezentację na temat wybranego motywu biblijnego |
| **110. Czy ziarno wyda plon?** | • relacjonuje treść przypowieści<br>• wyjaśnia pojęcia: *Biblia, przypowieść* | • wskazuje w tekście cechy gatunkowe | • wyjaśnia metaforyczne znaczenie przypowieści<br>• wskazuje wartości zaprezentowane w przypowieści | • wyraża własny sąd o tekście | • uczestniczy w dyskusji na temat przyczyn dla których Jezus z Nazaretu posługiwał się przypowieściami<br>• omawia obraz Vincenta van Gogha w kontekście omawianej przypowieści |
| **111. Ludzka dobroć** | • relacjonuje treść przypowieści<br>• wyjaśnia pojęcia: *Biblia, przypowieść* | • określa tematykę przypowieści<br>• omawia zachowanie bohaterów fragmentu | • formułuje przesłanie przypowieści | • odnosi wydarzenie opisane we fragmencie do własnych doświadczeń | • uczestniczy w dyskusji na temat okazywania współczucia i pomocy w codziennym życiu |
| **112. Korzystanie z talentu** | • relacjonuje treść przypowieści<br>• wyjaśnia pojęcia: *Biblia, przypowieść, talent* | • wskazuje w tekście cechy gatunkowe | • wyjaśnia metaforyczne znaczenie przypowieści<br>• wskazuje wartości zaprezentowane w przypowieści | • wyraża własny sąd o tekście | • uczestniczy w dyskusji na temat wykorzystywania swoich możliwości |
| **113. Wartość przygotowań** | • relacjonuje treść przypowieści<br>• wyjaśnia pojęcia: *Biblia, przypowieść, talent* | • wskazuje w tekście cechy gatunkowe | • wyjaśnia metaforyczne znaczenie przypowieści<br>• wskazuje wartości zaprezentowane w przypowieści | • wyraża własny sąd o tekście | • uczestniczy w dyskusji na temat okoliczności, w których należy zachować przezorność |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| **114. Dobroczyńca ludzkości** | • relacjonuje treść mitu<br>• wyjaśnia pojęcia: *mit, mitologia, Olimp, Prometeusz, Zeus* | • charakteryzuje bohatera fragmentu<br>• określa tematykę fragmentu<br>• podaje cechy mitu w podanym fragmencie<br>• wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne | • określa problematykę fragmentu<br>• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim tekst | • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach<br>• porównuje początki ludzkości przedstawione w Biblii i w mitologii | • wypowiada się na temat najważniejszych bogów greckich |
| **115. W drodze do Itaki** | • relacjonuje treść wiersza<br>• wskazuje adresata lirycznego | • określa temat wiersza<br>• wskazuje środki stylistyczne | • określa problematykę wiersza<br>• omawia funkcję środków stylistycznych<br>• określa nastrój wiersza | • wyraża własny sąd na temat wiersza<br>• wypowiada się na temat Odyseusza<br>• interpretuje utwór | • uczestniczy w dyskusji na temat tez postawionych w wierszu Leopolda Staffa |
| **116. W świecie mitów** | • wymienia najważniejsze postacie z mitologii | • opisuje najważniejsze postacie z mitologii | • wskazuje teksty kultury współczesnej, w której obecne są motywy biblijne | • omawia przyczyny wpływu mitologii na kulturę wieków późniejszych | • przedstawia wybrany tekst kultury zawierający odwołania do mitologii |
| **117. Jak napisać opowiadanie twórcze na podstawie mitu lub przypowieści?** | • definiuje opowiadanie twórcze na podstawie mitu czy przypowieści | • proponuje alternatywne zakończenie wybranego mitu lub przypowieści | • redaguje plan wydarzeń opowiadania twórczego | • redaguje opowiadanie twórcze na podstawie mitu czy przypowieści | |
| **118. Zasady postępowania** | • relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń<br>• omawia elementy świata przedstawionego<br>• wskazuje narratora | • określa tematykę fragmentu<br>• charakteryzuje narratora oraz bohaterów utworu | • określa problematykę fragmentu<br>• nazywa wrażenia, jakie wzbudza czytany tekst<br>• wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów | • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach<br>• odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń | • uczestniczy w dyskusji na temat konieczności przestrzegania zasad |
| **119. Tolerancja** | • referuje treść wiersza<br>• określa rodzaj literacki<br>• wskazuje podmiot liryczny i adresata | • wskazuje środki stylistyczne<br>• wypowiada się na temat podmiotu lirycznego | • określa problematykę utworu<br>• określa funkcję środków stylistycznych | • wyraża własny sąd na temat wiersza<br>• interpretuje znaczenie tytułu | • uczestniczy w dyskusji na temat wartości nadających życiu sens |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | lirycznego | | • nazywa wrażenia, jakie wzbudza czytany tekst<br>• określa nastrój utworu | | |
| **120. Użycie nawiasu** | • relacjonuje zasady używania nawiasu | • wyjaśnia, dlaczego w podanym tekście zastosowano nawiasy | • uzupełnia podany tekst o nawiasy | • redaguje tekst z użyciem nawiasów | |
| **121. Radość obdarowywania** | • relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń<br>• omawia elementy świata przedstawionego<br>• wskazuje narratora<br>• wyjaśnia pojęcie *powieść obyczajowa* | • określa tematykę fragmentu<br>• charakteryzuje narratora oraz bohaterów fragmentu | • określa problematykę fragmentu<br>• nazywa emocje, których doświadczają bohaterowie<br>• wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów | • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach<br>• odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń | • uczestniczy w dyskusji na temat problemu poruszonego we fragmencie |
| **122. Pisownia wyrazów obcych** | • wymienia sposoby zapisywania wyrazów obcego pochodzenia | • uzupełnia podany tekst odpowiednią formą wyrazu obcego | • uzupełnia podany tekst właściwie zapisanymi słowami obcego pochodzenia | • stosuje oryginalną oraz spolszczoną wersję zapisu wyrazów obcych | |
| **123. Jak rozpoznać zdania złożone współrzędnie i podrzędnie?** | • definiuje zdanie złożone<br>• wymienia cechy zdań złożonych współrzędnie i zdań złożonych podrzędnie | • rozpoznaje zdania złożone współrzędnie<br>• rozpoznaje zdania złożone podrzędnie | • nazywa rodzaje zdań złożonych | | |
| **124. Jak rozpoznaje typy zdań złożonych współrzędnie?** | • wymienia cechy różnych typów zdań współrzędnych | • rozpoznaje poszczególne typy zdań złożonych współrzędnie | • tworzy i zapisuje zdania złożone współrzędnie | • wykonuje wykresy zdań złożonych współrzędnie | |
| **125. i 126. Podsumowanie i powtórzenie, Sprawdź wiedzę i umiejętności** | • odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie<br>• posługuje się terminami i pojęciami: *powieść* | • wykorzystuje najważniejsze konteksty | • wyciąga wnioski<br>• określa własne stanowisko | • poprawnie interpretuje wymagany materiał<br>• właściwie argumentuje<br>• uogólnia, podsumowuje | • wykorzystuje bogate konteksty<br>• formułuje i rozwiązuje problemy badawcze |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | *obyczajowa, przypowieść, powtórzenie, opowiadanie twórcze na podstawie mitu lub przypowieści*<br>• podaje zasady pisowni wyrazów obcych<br>• podaje zasady użycia nawiasu<br>• określa różnicę między zdaniami złożonymi współrzędnie a zdaniami złożonymi podrzędnie<br>• wymienia typy zdań złożonych współrzędnie (łączne, rozłączne, przeciwstawne, wynikowe) | | | i porównuje | |
| **127. Spotkania z naturą** | • opisuje obraz<br>• nazywa barwy użyte przez malarza | • omawia kompozycję obrazu<br>• charakteryzuje postacie przestawione na obrazie | • wypowiada się na temat sposobu przedstawienia zwierząt<br>• nazywa wrażenia oraz skojarzenia, jakie wzbudza w nim obraz | • formułuje problem przedstawiony na obrazie<br>• interpretuje funkcję barw<br>• interpretuje tytuł obrazu<br>• wyraża własny sąd o obrazie | • porównuje obraz z innymi tekstami kultury poruszającymi podobną problematykę |
| **128. Zdziwienie światem** | • referuje treść wiersza<br>• określa rodzaj literacki<br>• wskazuje podmiot liryczny | • wskazuje środki stylistyczne<br>• wypowiada się na temat podmiotu lirycznego | • określa problematykę utworu<br>• wyjaśnia funkcję środków stylistycznych<br>• nazywa wrażenia, jakie wzbudza czytany tekst<br>• określa nastrój utworu | • wyraża własny sąd na temat wiersza<br>• interpretuje znaczenie tytułu | • wymienia zaobserwowane przez siebie cuda natury |
| **129. Uczucia zwierząt** | • referuje treść artykułu | • wskazuje cechy artykułu prasowego w tekście<br>• określa temat tekstu | • określa główną myśl tekstu<br>• odróżnia informacje o faktach od opinii | • wyraża własny sąd o temacie artykułu<br>• wypowiada się na temat ostatniego zdania w | • uczestniczy w dyskusji na temat sposobu traktowania zwierząt przez ludzi |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | | • wskazuje i nazywa wartości opisane w artykule | artykule | |
| **130. Człowiek w cywilizowanym świecie** | • referuje treść wiersza<br>• określa rodzaj literacki<br>• wskazuje podmiot liryczny | • wskazuje środki stylistyczne<br>• wypowiada się na temat podmiotu lirycznego | • określa problematykę utworu<br>• wyjaśnia funkcję środków stylistycznych<br>• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst<br>• określa nastrój utworu | • wyraża własny sąd na temat wiersza<br>• interpretuje utwór | • uczestniczy w dyskusji na temat wpływu przemian cywilizacyjnych na człowieka |
| **131. Co dziedziczymy?** | • referuje treść komiksu<br>• wyjaśnia pojęcie *komiks*<br>• omawia świat przedstawiony | • określa temat utworu<br>• charakteryzuje bohaterów komiksu | • określa problematykę utworu<br>• nazywa wrażenia, jakie budzi w nim komiks<br>• wskazuje wartości zaprezentowane w komiksie | • interpretuje zakończenie komiksu<br>• charakteryzuje komiks jako tekst kultury, wskazuje charakterystyczne dla niego cechy | • uczestniczy w dyskusji na temat wpływu przemian cywilizacyjnych na życie człowieka |
| **132. Jak napisać list oficjalny?** | • definiuje list oficjalny | • wymienia części, z których składa się list oficjalny<br>• wybiera argumenty adekwatne do określonego listu oficjalnego | • przekształca podaną wiadomość w list oficjalny<br>• koryguje podany przykład listu oficjalnego | • redaguje list oficjalny | |
| **133. Jak kulturalnie się porozumiewać?** | • wymienia cechy języka potocznego<br>• wymienia elementy składające się na etykietę językową | • wyjaśnia, w jakich sytuacjach używa się oficjalnej odmiany języka, a w jakich – nieoficjalnej | • wskazuje różnice pomiędzy językiem mówionym a językiem pisanym | • posługuje się różnymi odmianami języka stosownie do sytuacji | |
| **134. Co już wiemy o głoskach i sylabach?** | • odróżnia głoski od liter<br>• dzieli głoski na samogłoski i spółgłoski | • definiuje głoski, sylaby i litery | • odróżnia spółgłoski miękkie od twardych | • wskazuje słowa, w których litera *i* oznacza tylko miękkość głoski, w których – tworzy sylabę | |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| **135. Jak rozróżnić głoski dźwięczne i bezdźwięczne oraz ustne i nosowe?** | • wymienia cechy głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych<br>• wymienia cechy głosek ustnych i nosowych | • wskazuje głoski dźwięczne i bezdźwięczne w podanych wyrazach<br>• wskazuje głoski ustne i nosowe w podanych wyrazach | • odróżnia głoski dźwięczne od bezdźwięcznych oraz ustne od nosowych | • wskazuje głoski dźwięczne i bezdźwięczne, ustne i nosowe w tekście | |
| **136. Jak akcentować wyrazy? Jak intonować zdania?** | • wymienia sytuacje, kiedy akcentujemy wyrazy na trzecią i na czwartą sylabę od końca<br>• definiuje słowo *intonacja* | • identyfikuje akcent paroksytoniczny jako dominujący w języku polskim | • wskazuje akcent w podanych wyrazach | • czyta podany tekst, poprawnie akcentując wszystkie wyrazy | |
| **137. i 138. Pisownia wyrazów z *ó*, *u*, *rz*, *ż*, *ch*, *h*** | • wymienia zasady pisowni *ó* i *u*, *rz* i *ż* oraz *ch* i *h* | • uzupełnia podane słowa odpowiednimi literami | • podaje wyrazy pokrewne uzasadniające pisownię<br>• poprawnie zapisuje podane słowa | • tworzy tekst, w którym stosuje poprawną pisownię wyrazów z *ó, u, rz, ż, ch, h* | |
| **139. Człowiek i natura** | • referuje treść wiersza<br>• określa rodzaj literacki<br>• wskazuje podmiot liryczny | • wskazuje środki stylistyczne<br>• wypowiada się na temat podmiotu lirycznego<br>• omawia sytuację liryczną | • określa problematykę utworu<br>• określa funkcję środków stylistycznych<br>• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst<br>• określa nastrój utworu | • wyraża własny sąd na temat wiersza<br>• interpretuje utwór | • wskazuje inne teksty kultury mówiące o sposobie postrzegania natury przez człowieka |
| **140. Jak poprawnie używa średnika?** | • wyjaśnia, do czego służy średnik w wypowiedziach | • wyjaśnia, w jakim celu został użyty średnik we wskazanym tekście | • uzupełnia podany tekst średnikami | • układa tekst z zastosowaniem średników | |
| **141. Walka z plastikiem** | • referuje treść fragmentu | • wskazuje we fragmencie cechy artykułu prasowego<br>• określa temat tekstu | • określa główną myśl tekstu<br>• omawia funkcję śródtytułów<br>• odróżnić informacje o faktach od opinii<br>• wskazuje i nazywa | • wyraża własny sąd o temacie artykułu<br>• wyjaśnia, w jakim celu autor przywołuje dane wyrażone liczebnikami | • omawia fotografię umieszczoną w podręczniku w kontekście przeczytanego artykułu |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | | wartości opisane w artykule | | |
| **142. i 143. Podsumowanie i powtórzenie, Sprawdź wiedzę i umiejętności** | • odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie<br>• podaje zasady pisania listu oficjalnego<br>• wymienia zasady pisowni wyrazów z *ó, u, rz, ż, ch, h,*<br>• podaje zasady stosowania średnika<br>• rozróżnia spółgłoski miękkie i twarde<br>• określa funkcje litery *i*<br>• rozróżnia głoski dźwięczne i bezdźwięczne, głoski ustne i nosowe<br>• podaje zasady wymowy (zasady akcentowania, zasady intonacji) | • wykorzystuje najważniejsze konteksty | • wyciąga wnioski<br>• określa własne stanowisko | • poprawnie interpretuje wymagany materiał<br>• właściwie argumentuje<br>• uogólnia, podsumowuje i porównuje | • wykorzystuje bogate konteksty<br>• formułuje i rozwiązuje problemy badawcze |
| **144. Kartki z kalendarza** | • opisuje obraz<br>• nazywa barwy użyte przez malarza | • omawia kompozycję obrazu<br>• wypowiada się na temat sposobu przedstawienia postaci | • wskazuje problem przedstawiony na obrazie<br>• nazywa wrażenia oraz skojarzenia, jakie wzbudza w nim obraz | • formułuje problem przedstawiony na obrazie<br>• interpretuje funkcję barw<br>• interpretuje tytuł obrazu<br>• wyraża własny sąd o obrazie | • uczestniczy w dyskusji na temat sztuki w przestrzeni publicznej |
| **145. 11 listopada – Narodowe Święto Niepodległości** | • referuje treść fragmentu<br>• wyjaśnia pojęcie *patriotyzm* | • określa temat fragmentu<br>• formułuje w punktach, na czym polega współczesny patriotyzm | • określa główną myśl tekstu<br>• wskazuje i nazywa wartości opisane w tekście | • omawia funkcję porównania do ogrodnika<br>• wyraża własny sąd o temacie artykułu | • uczestniczy w dyskusji na temat różnych sposobów postrzegania słowa *patriotyzm* |
| **146. 24 grudnia – Wigilia świąt Bożego Narodzenia** | • referuje treść wiersza | • określa temat utworu<br>• wypowiada się na temat specyfiki wiersza | • omawia funkcję epitetów | • wyraża swoją opinię na temat wiersza<br>• omawia symbolikę | • uczestniczy w dyskusji na temat różnych sposobów świętowania |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | Ludwika Jerzego Kerna | | ozdób choinkowych | Bożego Narodzenia |
| **147. 14 lutego – walentynki** | • relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń<br>• omawia elementy świata przedstawionego<br>• wskazuje narratora | • określa tematykę fragmentu<br>• charakteryzuje narratora oraz bohatera fragmentu<br>• nazywa emocje, których doświadcza bohater | • określa problematykę fragmentu<br>• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst<br>• wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów | • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach<br>• odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń | • uczestniczy w dyskusji na temat przyczyn negatywnego nastawienia do walentynek |
| **148. 2 kwietnia – Międzynarodowy Dzień Książki dla Dzieci** | • referuje treść listu | • określa temat listu<br>• wylicza, z czego składa się wyobraźnia według autorki listu | • wyjaśnia sformułowania metaforyczne użyte w liście | • omawia problematykę listu<br>• wyraża własny sąd o treści listu | • omawia książki, które najintensywniej zapadły mu w pamięć |
| **149. Wielkanoc** | • referuje treść wiersza<br>• określa rodzaj literacki<br>• wskazuje podmiot liryczny | • wskazuje środki stylistyczne<br>• wypowiada się na temat podmiotu lirycznego | • określa problematykę utworu<br>• wyjaśnia funkcję środków stylistycznych<br>• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst<br>• określa nastrój utworu | • wyraża własny sąd na temat wiersza<br>• interpretuje utwór | • przedstawia różne sposoby świętowania Wielkanocy |